

ÜNİVERSİTE İZLEME VE DEĞERLENDİRME RAPORU (2018-2023)

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (ANKARA)

Kuruluş Tarihi: 1956	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Değişim
A. Eğitim Öğretim							
A.1. Doktora Mezun Sayısı	240	234	207	233	249	396	
A.2.1 Kamu Personel Seçme Sınavlarında (KPSS) İlk %5'lik Dilime Giren Program Sayısı	5	24	27	24	23	24	
A.2.2 Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavlarında (ALES) İlk %5'lik Dilime Giren Program Sayısı	5	29	30	27	28	31	
A.3 Mezunların Yurt İçi İş Bulma Süresi (ay)	7,9	9,0	9,4	8,6	6,3	3,8	
A.4.1 Öğrencilerin Yaptığı Sosyal Sorumluluk Projelerinin Sayısı	85	167	440	323	403	149	
A.4.2 Öğrencilerin Yaptığı Endüstriyel/Sektörel Projelerin Sayısı	85	562	401	245	283	207	
A.5 Mezun Takip Sistemindeki Mezunların Oranı	% 74,7	% 81	% 81	% 81	% 74,71	% 64,83	
A.6 Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) Kılavuzunda Akredite Olduğu Belirtilen Lisans Programı Sayısı	14	15	18	17	19	20	
A.7 Üniversite Kütüphanesinde Öğrenci Başına Düşen Basılı Kitap Sayısı	18,09	18,71	16,82	17,19	17,07	16,56	
Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu Ek Göstergeler							
A.8 ÇAP veya YANDAL Yapan Öğrenci Oranı	% 1,6	% 1,59	% 1,71	% 1,79	% 1,87	% 2,233	
A.9 Normal Öğrenim Süresi İçinde Eğitimi Tamamlama Oranı				% 32,64	% 30,13	% 25,88	
A.10 TEKNOFEST, TÜBİTAK, TÜBA vb. Tarafından Organize Edilen Yarışmalara Katılan Öğrenci Sayısı					1500	438	
A.11 İş Dünyasının, Mezunların Yeterlilikleri İle İlgili Memnuniyet Oranı							
A.12 Öğretim Elemanlarının Haftalık Ders Saati Ortalaması						6,2	
A.13 E-Kaynak Sayısı		623997	664164	1002119	1100435	1281203	
A.14 Teknokent veya Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) Projelerine Katılan Öğrenci Sayısı	1655	1679	2259	3857	2130	2548	
A.15 Kayıtlı Olunan Program Dışındaki Diğer Programlardan Alınabilen Ders Oranı	% 18	% 29,33	% 40,18	% 43	% 62,99	% 54	
A.16 Çift Anadal Yapan Lisans Öğrenci Oranı	% 1,235	% 1,05	% 1,149	% 1,36	% 2,56	% 2,233	
A.17 Yandal Yapan Lisans Öğrenci Oranı							
A.18 Öğretim Üyesi Başına Düşen Doktora Öğrenci Sayısı	3,70	3,71	3,97	3,96	3,96	4,40	
A.19 Öğretim Elemanı Başına Düşen Lisans ve Lisansüstü Öğrenci Sayısı	14,26	14,83	14,01	13,70	14,09	16,06	
A.20 Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı	14,38	14,94	14,13	13,83	14,35	16,32	
A.21 Sanat ve Beşeri Bilimler Bölümlerinden Mezun Öğrenci Oranı	% 4,194	% 4,307	% 3,556	% 4,408	% 4,626	% 4,155	
A.22 Sosyal Bilimler ve Yönetim Bölümlerinden Mezun Öğrenci Oranı							
A.23 Sağlık ve Refah Bölümlerinden Mezun Öğrenci Oranı	% 0,051	% 0,104	% 0,047			% 0,047	
A.24 Doğa Bilimleri Bölümlerinden Mezun Öğrenci Oranı	% 10,74	% 11,34	% 10,38	% 12,41	% 13,28	% 13,87	
A.25 Mühendislik ve Teknoloji Bölümlerinden Mezun Öğrenci Oranı	% 50,35	% 51,02	% 52,47	% 52,97	% 51,69	% 52,46	
B. Araştırma-Geliştirme, Proje ve Yayın							
B.1 Ulusal Hakemli Dergilerde Yayımlanmış Öğretim Üyesi Başına Düşen Yayın Sayısı	0,06	0,13	0,19	0,17	0,25	0,19	
B.2.1 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Yayımlanmış Öğretim Üyesi Başına Düşen Yayın Sayısı	1,52	1,66	1,63	1,81	1,64	1,69	
B.2.2 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Ulusal İş Birliği ile Yayımlanmış Yayın Oranı	% 29,68	% 31,04	% 31,26	% 32,71	% 33,31	% 33,46	
B.2.3 Üniversite Sektör İş Birliği ile Yapılan Yayın Sayısının Toplam Yayın Sayısına Oranı	% 4,64	% 3,86	% 3,56	% 2,94	% 4,9	% 3,58	
B.3.1 Alan Ağırlıklı Atıf Endeksi	1,00	1,02	1,02	1,17	1,03	0,96	
B.3.2 Endeksli Yayınların Atıf Alma Oranı	% 91,32	% 90,58	% 90,11	% 90,09	% 87,95	% 80,04	
B.4 Üniversite Adresli Bilimsel Yayınların Açık Erişim Oranı	% 40,48	% 41,41	% 40,07	% 40,60	% 20,67	% 49,66	
B.5.1 Başvurulan Patent, Faydalı Model veya Tasarım Sayısı	33	42	46	76	57	39	
B.5.2 Olumlu Sonuçlanan Patent Sayısı	17	18	20	37	22	41	
B.6 Bilim, Teşvik ve Sanat Ödülleri Sayısı	4	2	2	5	3		
B.7 İstihdam Edilen Araştırmacı Sayısı					5	7	
B.8.1 Uluslararası Kurum ve Kuruluşlar Tarafından Desteklenen Ar-Ge Projesi Sayısı	54	63	69	85	85	99	

B.8.2 Ulusal Kurum ve Kuruluşlar Tarafından Desteklenen Ar-Ge Projesi Sayısı						180	
B.9 TÜBİTAK Tarafından Verilen Ulusal ve Uluslararası Araştırma Bursu Sayısı	523	549	449	1159	1233	1482	
B.10.1 TÜBİTAK Tarafından Verilen Ulusal ve Uluslararası Proje Sayısı	15	446	529	549	697	264	
B.10.2 TÜBİTAK Tarafından Verilen Ulusal ve Uluslararası Proje Bütçesi (milyon TL)	122,2	224,7	188,7	667,3	308,5	409,7	
B.11.1 QS Mühendislik ve Teknoloji Alanında Dünya Sıralaması		195	183	144	134	117	
B.11.2 QS Doğa Bilimleri Alanında Dünya Sıralaması		272	268	241	239	262	
B.11.3 QS Yaşam Bilimleri ve Tıp Alanında Dünya Sıralaması							
B.11.4 QS Sanat ve Beşeri Bilimler Alanında Dünya Sıralaması		401-500	400	401-500	366	242	
B.11.5 Üniversitenin QS Sosyal Bilimler Alanında Dünya Sıralaması		262	245	234	235	189	
B.12.1 Üniversitenin THE'ya Göre Dünya Sıralaması	1500+	601-800	601-800	801-1000	601-800	351-400	
B.12.2 Üniversitenin QS'e Göre Dünya Sıralaması	1400+	552	592	602	557	338	
B.12.3 Üniversitenin ARWU'ya Göre Dünya Sıralaması	901-1000	801-900	801-900	901-1000	901-1000		
B.13.1 Ulusal Seviyede Endüstri İle Ortak Yürütülen Ar-Ge Proje Bütçesi (milyon TL)	132,06	159,14	141,66	148,73	292,07	253,79	
B.13.2 Ulusal Seviyede Endüstri İle Ortak Yürütülen Ar-Ge Proje Sayısı	223	238	413	386	316	100	
B.14 Merkezi (Özel) Bütçe Dışı Gelir Oranı	% 22	% 22,32	% 26	% 27	% 16	% 17,98	
B.15.1 Ar-Ge'ye Harcanan Bütçe Oranı	% 16,39	% 17,51	% 34,81	% 21,29	% 19,29	% 13,81	
B.15.2 Ar-Ge'ye Harcanan Yatırım Bütçesi Oranı	% 55,21	% 55	% 60,69	% 65,1	% 52,76	% 43,82	
Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu Ek Göstergeler							
B.16 İlk %10 luk Dilimde Bulunan Dergilerdeki Yayın Sayısı	157	182	146	219	159	164	
B.17 Ulusal Yayınlara Atıf Sayısı	713	815	1162	1200	1240	1109	
B.18 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Uluslararası İş Birliği ile Yayınlanmış Yayın Oranı	% 41,86	% 44,35	% 45,04	% 44,68	% 43,99	% 45,18	
B.19 Yayın Yapan Öğretim Üyesi Oranı						% 54,36	
B.20 YÖK Burslarından Faydalanan Öğrenci Sayısı	142	182	183		152	93	
B.21 Olumlu Sonuçlanan Patent, Faydalı Model veya Tasarım Sayısı	33	18	20	37	1	44	
B.22 Ulusal Hakemli Dergilerde Yayınlanmış Öğretim Elemanı Başına Düşen Yayın Sayısı	0,02	0,06	0,07	0,06	0,10	0,07	
B.23 Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde (TGB) İstihdam Edilenlerden Doktora Programlarına Kayıtlı Öğrenci Sayısı		86	1	114	86	113	
B.24 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Yayınlanmış Yıllık Yayın Sayısı	1314	1398	1350	1495	1347	1338	
B.25 İlk %10 luk Dilimde Atıf Alan Yayın Sayısının Toplam Yayın Sayısına Oranı	% 11,32	% 11,67	% 11,44	% 12,57	% 12,31	% 12,05	
B.26 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Mühendislik ve Teknoloji Bilim Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	547	563	551	623	589	566	
B.27 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Sosyal Bilim Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	227	281	261	259	242	220	
B.28 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Sağlık ve Refah Bilim Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	238	265	281	413	378	341	
B.29 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Doğa Bilim Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	586	589	559	561	532	553	
B.30 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Beseri Bilimler Bilim Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	42	53	62	53	65	55	
B.31 Q1 Yayın Oranı	% 43,06	% 41,48	% 42,61	% 41,7	% 47,05	% 49,73	
B.32 Ulusal Hakemli Dergilerde Yayınlanmış Yayın Sayısı	49	110	161	142	208	150	
B.33 Öğretim Elemanı Başına Endeksli Dergi ve Kitaplarda Yayınlanmış Yayın Sayısı	0,63	0,71	0,61	0,67	0,62	0,66	
B.34 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Öğretim Elemanı Başına Düşen Mühendislik ve Teknoloji Bilim Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	0,71	0,79	0,64	0,69	0,67	0,72	
B.35 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Öğretim Elemanı başına düşen Sosyal Bilimler Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	1,00	1,24	1,01	0,70	0,68	0,63	
B.36 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Öğretim Elemanı Başına Düşen Sağlık ve Refah Bilim Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı			40,14	59,00	47,25	42,62	
B.37 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Öğretim Elemanı Başına Düşen Doğa Bilimleri Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	1,83	1,93	1,64	1,62	1,63	1,84	
B.38 Endeksli Dergi ve Kitaplarda Öğretim Elemanı Başına Düşen Sanat ve Beşeri Bilimler Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	0,14	0,18	0,21	0,21	0,28	0,25	
B.39 Öğretim Üyesi Başına Düşen Endeksli Dergi ve Kitaplarda Mühendislik ve Teknoloji Bilim Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	1,35	1,40	1,39	1,53	1,43	1,44	
B.40 Öğretim Üyesi Başına Düşen Endeksli Dergi ve Kitaplarda Sosyal Bilimler Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	1,36	1,72	1,61	1,17	1,13	1,05	
B.41 Öğretim Üyesi Başına Düşen Endeksli Dergi ve Kitaplarda Sağlık ve Refah Bilim Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı			46,83	68,83	63,00	56,83	
B.42 Öğretim Üyesi Başına Düşen Endeksli Dergi ve Kitaplarda Doğa Bilimleri Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	3,60	3,59	3,61	3,60	3,52	3,76	
B.43 Öğretim Üyesi Başına Düşen Endeksli Dergi ve Kitaplarda Sanat ve Beşeri Bilimler Alanında Yayınlanmış Yayın Sayısı	1,24	1,51	1,68	2,04	2,41	2,04	
B.44 Olumlu Sonuçlanan Ulusal Patent Sayısı						16	

B.45 THE Sanat ve Beşeri Bilimler Alanında Dünya Sıralaması	401-500	401-500	401-500	351-400	321	278	
B.46 THE İş Ekonomisi Alanında Dünya Sıralaması	401-500	601-800	601-800	601-800	601-800	351-400	
B.47 THE Klinik ve Sağlık Alanında Dünya Sıralaması	351-400	501-600	601-800	501-600	351-400		
B.48 THE Bilgisayar Bilimi Alanında Dünya Sıralaması	801-1000	801-1000	801-1000	501-600	601-800	276	
B.49 THE Eğitim Alanında Dünya Sıralaması	344	401-500	351-400	351-400	401-500	83	
B.50 THE Mühendislik Alanında Dünya Sıralaması	501-600	501-600	801-1000	801-1000	501-600	272	
B.51 THE Hukuk Alanında Dünya Sıralaması			401-500	158	27		
B.52 THE Yaşam Bilimleri Alanında Dünya Sıralaması	259	351-400	157	601-800	401-500	351-400	
B.53 THE Fizik Bilimleri Alanında Dünya Sıralaması	601-800	801-1000	601-800	601-800	601-800	401-500	
B.54 THE Psikoloji Alanında Dünya Sıralaması	351-400	351-400	601-800	501-600	351-400	280	
B.55 THE Sosyal Bilimler Alanında Dünya Sıralaması	401-500	601-800	601-800	601-800	351-400	229	
B.56 Öğretim Üyesi Teknoloji Şirketi Sayısı						41	

C. Uluslararasılaşma

C.1 İstihdam Edilen Uluslararası Doktoralı Öğretim Elemanı Sayısı	60	61	64	58	59	59	
C.2.1 Uluslararası Öğrenci Oranı	% 5,85	% 5,507	% 5,172	% 5,514	% 6,19	% 6,264	
C.2.2 Uluslararası Öğrenci Sayısı	1728	1607	1600	1679	1897	2039	
C.3.1 Uluslararası Değişim Programları Kapsamında Gelen Öğretim Elemanı Sayısı	19	25	1	10	66		
C.3.2 Uluslararası Değişim Programları Kapsamında Gönderilen Öğretim Elemanı Sayısı	37	25	19	4	90	2	
C.4.1 Uluslararası Değişim Programları Kapsamında Gelen Öğrenci Sayısı	192	260	188	73	186	145	
C.4.2 Uluslararası Değişim Programları Kapsamında Gönderilen Öğrenci Sayısı	532	577	335	228	598	198	
C.5 Yurt Dışındaki Üniversiteler veya Kurum ve Kuruluşlar ile Ortak Yürütülen Ar-Ge Proje Sayısı		51	50	75	81	101	

Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu Ek Göstergeler

C.6 Uluslararası Öğretim Elemanı Oranı	% 5,116	% 5,234		% 4,633	% 4,598	% 4,689	
C.7 Uluslararası Doktora Öğrenci Sayısı	228	236	243	228	225	227	
C.8 Tamamlanan Dış Destekli Proje Sayısı	1				33	525	
C.9 Uluslararası İşbirlikli Patent Belge Sayısı							
C.10 Olumlu Sonuçlanan Uluslararası Patent Sayısı						12	

D. Sürdürülebilirlik

D.1.1 Kişi Başı Elektrik Enerjisi Tüketimi (kW-saat/kişi)						989,96	
D.1.2 Kişi Başı Su Tüketimi (m³/kişi)						17,91	
D.2.1 İklim Eylem Endeksi				201-300	301-400	301-400	
D.2.2 Yoksullukla Mücadele Endeksi			64	98	32	39	
D.2.3 Sürdürülebilir Yaşam Endeksi			201-300	201-300	201-300	81	
D.3 Kişi Başı Doğrudan Karbon Ayak İzi (CO₂_eş kg/kişi)						482,7	
D.4.1 Üniversitenin Sıfır Atık, Yeşil Kampüs ve Çevrecilik Alanlarında Alınan Ödül Sayısı							
D.4.2 Üniversitenin Yeşil, Çevreci Üniversite Endeksi Sıralaması	152	167	103	127	135	123	
D.5.1 Yeşil Alan Oranı (%)					% 84	% 84	
D.5.2 Dumansız Hava Sahası Oranı (%)					% 16,67	% 16,6	

Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu Ek Göstergeler

D.6 Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kapasitesi (kW-saat)					435536	986816	
D.7 Enerji Verimliliği Yatırımı (milyon TL)					1,2	18,8	
D.8 Yıllık Geri Kazanılmış Su Miktarının Toplam Su Tüketimine Oranı (%)						% 5,939	
D.9 Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kapasitesinin Toplam Tüketime Oranı (%)						% 2,946	
D.10 Tüketilen Enerji Başına Enerji Verimliliği Yatırımı (TL)						0,5607	
D.11 Su Tasarrufu Yatırımı (TL)					126000	260000	
D.12 Tüketilen Su Miktarı Başına Su Tasarrufu Yatırımı						0,43	
D.13 Greenmetric Yerleşim ve Altyapı Alanında Dünya Sıralaması						23	

D.14 Greenmetric Enerji ve İklim Değişikliği Alanında Dünya Sıralaması						391	
D.15 Greenmetric Su Alanında Dünya Sıralaması						160	
D.16 Greenmetric Toplu Taşıma Alanında Dünya Sıralaması						83	
D.17 Greenmetric Eğitim ve Araştırma Alanında Dünya Sıralaması						21	
D.18 Greenmetric Atık Alanında Dünya Sıralaması						339	
D.19 QS Sürdürülebilirlik Sosyal Etki Endeksi					275	264	
D.20 QS Sürdürülebilirlik Çevresel Etki Endeksi					235	245	
D.21 QS Sürdürülebilirlik Yönetişim Endeksi						289	
D.22 QS Sürdürülebilirlik Eşitlik Endeksi					317	222	
D.23 QS Sürdürülebilirlik Bilgi Paylaşımı Endeksi					179	95	
D.24 QS Sürdürülebilirlik Eğitimin Etkisi Endeksi					365	501-600	
D.25 QS Sürdürülebilirlik İş Fırsatı ve İstihdam Endeksi					262	389	
D.26 QS Sürdürülebilirlik Sağlık ve Refah Endeksi					501-600	600-800	
D.27 QS Çevresel Sürdürülebilirlik Endeksi					192	401-500	
D.28 QS Sürdürülebilirlik Çevre Eğitimi Endeksi					123	189	
D.29 QS Sürdürülebilirlik Çevre Araştırmaları Endeksi					501-600	401-500	
D.30 Yıllık Geri Kazanılmış Su Miktarı (kg)					27727	36000	
D.31 Geri Dönüşüme Kazandırılan Atık Miktarı (kg)					255720	201630	

E. Topluma Hizmet ve Sosyal Sorumluluk

E.1 Kurumun Kendi Yürüttüğü Sosyal Sorumluluk Projelerinin Sayısı	26	34	29	25	31	54	
E.2.1 Öğrenci Kulüp Sayısı						108	
E.2.2 Kulüplere Kayıtlı Öğrenci Sayısı						9762	
E.2.3 Uluslararası Kuruluşlara Üyeliği Olan Kulüp Sayısı						9	
E.3 Üniversiteye Kazandırılan Bağış Miktarı (milyon TL)	22,4	19,7	9,6	28,4	40,3	0,1	
E.4 Dezavantajlı Gruplara Yönelik Düzenlenen Faaliyet Sayısı	5	7	6	6	8	6	
E.5 Engelsiz Üniversite Ödülü, Engelsiz Bayrak Ödülü, Engelsiz Program Nişanı ve Engelli Dostu Ödülü Sayısı		2	2	2	1	1	
E.6 Akademik Personel İçinde Kadın Personel Oranı	% 51	% 53	% 51	% 51	% 51	% 51,9	

Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu Ek Göstergeler

E.7 Üniversitenin Sağladığı Eğitim Burslarından Faydalanan Öğrenci Oranı	% 11,84	% 12	% 12	% 13	% 13,34	% 10,53	
E.8 Kariyer Merkezinin Gerçekleştirdiği Faaliyet Sayısı	50	69	47	109	11	5	
E.9 Sürekli Eğitim Merkezi (SEM), Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER) ve Dil Merkezi (DİLMER) Tarafından verilen Sertifika Sayısı	4911	3787	623	854	520	403	
E.10 İdari Faaliyet Hedefleri Gerçekleştirme Yüzdesi						% 51	

Not :

- Rapor, 2023 yılı verileri için olmakla beraber üniversitenin gelişimini değerlendirebilmek amacıyla son 6 yıla ilişkin göstergeleri (sayı/oran) de içermektedir.
- Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporunda da belirtildiği üzere ana göstergelerin yanında Ek Göstergeler de (A.8-A.25, B.16-B.56, C.6-C10, D.6-D31, E.7-E10 arası) bu raporda yer almaktadır.
- 2024 raporunda A.1 göstergesi için gösterge başlığı revize edilmiştir. Veri dönemi takvim yılı yerine eğitim öğretim yılı olarak değiştirilmiştir.
- A.2.1 ve A.2.2 göstergelerinde 2018’de %10 olan eşik değer 2019 yılından itibaren %5 olarak hesaplanmıştır.
- 2018 yılında A.4 göstergesi Öğrencilerin yaptığı endüstriyel ve sosyal sorumluluk projelerinin sayısı 2019 yılı itibarıyla A.4.1 ve A.4.2 göstergesi olarak iki farklı gösterge olarak değerlendirilmiştir.
- 2024 raporunda B.2.1 Öğretim Üyesi Başına Düşen Endeksli Dergi ve Kitaplarda Yayımlanmış Yıllık Yayın Sayısı başlığı revize edilerek normalize değerler dikkate alınmıştır.
- 2023 yılında B.11 göstergesi ile verilen Uluslararası Kurum ve Kuruluşlar Tarafından Desteklenen Ar-Ge Projesi Sayısına C.5 göstergesi de dahil edilerek 2024 raporunda B.8.1 göstergesi ile verilmiştir.
- 2024 raporunda D.1.1 , D1.2 ve D.3 gösterge başlıkları revize edilerek normalize değerler dikkate alınmıştır.
- E.1 gösterge ile verilen Kurumun Kendi Yürüttüğü Sosyal Sorumluluk Projelerinin Sayısı başlığı revize edilmiştir.
- Numarası değişen göstergeler: A.3, A.6, A.7, B.7, B.13.1, B.13.2, C.2.2, C.5 , D.2.1, D.2.2, D.2.3, E.3, E.6
- Yeni eklenen göstergeler; B.2.3, B.3.1, B.10.2, B.11.1, B.11.2, B.11.3, B.11.4,B.11.5, C.2.1, E.2.1, E.2.2, E.2.3